

-UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

Den 5. december 2017
EKN, sagsnr. 2017-45670

Talepunkt til brug for udviklingsministerens møde i
Folketingets Udenrigsudvalg tirsdag den 5. december 2017 og
Folketingets Europaudvalg fredag den 8. december 2017
Dagsordenspunkt: Rådsmøde (udenrigsanliggender – udvikling) den 11. december 2017

Jeg vil gerne forelægge rådsmødet for udenrigsanliggender – udvikling den 11. december 2017.

[Dagsordenspunkt 1: "Aid for Trade"]

Det første punkt, jeg vil forelægge er "Aid for Trade" – eller på dansk "handel og udvikling".

På rådsmødet ventes der en drøftelse af EU's strategi for Aid for Trade fra 2007. Der forventes også vedtaget rådskonklusioner, der sammen med en meddelelse fra Kommissionen udgør en opdatering af denne strategi. Opdateringen sker i lyset af den økonomiske og politiske udvikling de seneste ti år, herunder ikke mindst de nye Verdensmål og 2030-dagsordenen. Rådskonklusionerne udtrykker støtte til bestræbelserne på at effektivisere strategien, både når det gælder EU's og medlemslandenes bilaterale samarbejde.

Formålet med Aid for Trade og EU's strategi på området er at bistå udviklingslandene i deres arbejde med at udvikle deres økonomiske kapacitet og udvide handlen som løftestang for vækst og

fattigdomsbekæmpelse. EU's Aid for Trade-strategi dækker en lang række områder, der ikke alene omfatter handelspolitik i snæver forstand, men også regler og standarder samt støtte til økonomisk infrastruktur. Hertil kommer hjælp til at øge udviklingslandenes konkurrenceevne og til at gøre deres eksportbase mere flerstrengt ved at udvikle produktionskapaciteten i landenes eksportsektor.

Opdateringen af strategien omfatter følgende indsatsområder:

Der skal ske en styrkelse af koordinationen af de bilaterale, regionale og tematiske indsatser samt den tekniske assistance. Desuden skal EU's budgetstøtte i højere grad knyttes til fremme af et bedre investeringsklima.

Endvidere skal der arbejdes med at sikre størst mulig sammenhæng med andre EU-instrumenter, herunder EU's bilaterale og regionale handelsaftaler. Dette er for bedre at kunne identificere de behov og barrierer i partnerlandene, der står i vejen for udviklingen af relevante handelsforanstaltninger.

Der skal også sættes større fokus på de sociale og miljømæssige dimensioner af bæredygtighed og inklusiv økonomisk vækst, herunder bedre muligheder for kvinder. Det fordrer forstærket dialog med blandt andet civilsamfundet, arbejdsmarkedets parter og lokale myndigheder.

Endvidere skal der sættes øget fokus på partnerlandenes udvikling og fremme af værdikæder, særligt i forhold til infrastruktur og digitalisering.

Kommissionen har lagt op til at opprioritere samarbejdet med de fattigste og mest ustabile lande. Denne landegrupes andel af EU's bistand er stadig relativt lille, om end den har været stigende i absolutte tal.

Endelig lægges der generelt op til bedre monitorering og rapportering vedrørende udviklingssamarbejdet på handelsområdet.

Fra dansk side ser vi Aid for Trade-dagsordenen som meget værdifuld for EU's udviklingssamarbejde generelt og for de relevante eksterne politikker. Vi hilser derfor Kommissionens bestræbelser velkomne.

[Dagsordenspunkt 2: Resultater ved EU/AU-topmødet den 29.-30. november 2017]

Det næste punkt, jeg vil forelægge, omhandler det netop afholdte AU-EU-topmøde i Abidjan den 29.-30. november.

Topmødet var en vigtig anledning til at styrke og udbygge det strategiske partnerskab mellem EU og Afrika, hvor en række udfordringer presser sig på bl.a. ift. irregulær migration, ustabilitet og konflikter.

På topmødet blev der konstateret enighed om en politisk erklæring, som fokuserede på investeringer og vækst og beskæftigelse, fred og sikkerhed, god regeringsførelse samt irregulær migration og mobilitet. [Vi har endnu

ikke set den endelige tekst på den politiske erklæring, da der viste sig at være to forskellige sproglige versioner af teksten. Erklæringen gennemgås pt. med henblik på konsolidering.]

EU og AU vedtog også en erklæring om forholdene for migranter i Libyen. Det er yderst positivt, at EU, FN og AU nu er blevet enige om at styrke samarbejdet om at hjælpe de tusindvis af strandede migranter i Libyen tilbage til deres hjemlande. Det er godt, at de afrikanske lande tager ansvar og mere aktivt hjælper med at få deres egne statsborgere tilbage.

Irregulær migration var en topprioritet for regeringen under topmødet. Det er vigtigt for regeringen at få stoppet migrationsstrømmen mod Europa, og topmødet har bidraget til yderligere at styrke dialogen med de afrikanske lande om migration.

På topmødet markerede jeg på Danmarks vegne klart, at de afrikanske lande bør leve op til deres ansvar og tage deres egne statsborgere tilbage, hvis de ikke har lovligt ophold i Danmark og Europa. Det er en international forpligtigelse alle lande har. Og helt afgørende for at håndtere den irregulære migration. For at skabe fremdrift på tilbagetagelse er vi fra dansk side klar til gennem udviklingsbistanden at belønne de lande, der er villige til at tage imod egne statsborgere. Mens vi samtidig øger presset på de lande, der ikke lever op til deres forpligtelser.

Under topmødet var Danmark også stærk fortalere for fremme af seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder - SRSR. Retten til at bestemme over egen krop, eget liv og egen seksualitet er en fundamental menneskeret. Og ikke mindst helt afgørende for, at unge piger og kvinder kan udfolde deres fulde potentiale og bidrage til udviklingen af bæredygtige samfund. Der er store forskelle internt i den afrikanske gruppe, og ved sidste EU-Afrika topmøde lykkedes det slet ikke at få SRSR omtalt. Dette års forhandlinger var som forudset lige så vanskelige, og resultatet heller ikke så stærkt som ønsket. Men det var dog opmuntrende at se lande som Sydafrika og Zambia støtte op om SRSR.

Topmødets overordnede tema var ”Investeringer i unge”. De store ungdomsårgange i Afrika er en mulighed for at skabe øget vækst og bæredygtig udvikling, men også en potentiel stor udfordring. Danmark engagerede sig tidligt i forberedelsen af topmødet i forhold til netop denne dagsorden. Danmark vil skabe udvikling med og af unge og ikke alene for unge. Vi har aktivt bidraget til, at AU-EU-topmødet ikke alene blev om unge, men også med værdifulde input og anbefalinger fra de unge selv.

Det er vigtigt, at vi nu, både nationalt og i EU, arbejder for at sikre en god opfølgning på topmødet på de ovennævnte prioriteter. Vi skal ikke mindst have skabt muligheder for de mange unge – til gavn for både Afrika og Europa.

*

[Rådskonklusioner om implementeringsrapport vedrørende EU's ligestillingshandlingsplan]

Derudover vil jeg kort nævne, at Rådet ventes at vedtage rådskonklusioner om status for implementering af EU's ligestillingshandlingsplan for 2016-2020, Gender Action Plan II eller på forkortet form, GAP II.

EU's første ligestillingshandlingsplan, GAP 1, for 2010–2015 havde udelukkende fokus på udviklingslandene. Med GAP II er man gået et stort skridt videre, fordi den nu dækker alle EU's eksterne relationer. Det gælder for eksempel naboskabsindsatser, skrøbelige stater, konfliktsituationer og humanitære indsatser.

GAP II har desuden et øget fokus på tre områder; vold mod kvinder, uddannelse og kvinders lige deltagelse i politiske processer. Desuden sætter GAP II fokus på at opnå kulturændringer i Kommissionen og Den Fælles Udenrigstjeneste.

Kommissionen har udarbejdet en omfattende ”årlig implementeringsrapport” for GAP II, som er grundlaget for de foreliggende rådskonklusioner. Fra et dansk perspektiv er det særlig interessant og tilfredsstillende, at det - på trods af flere EU-medlemslandes tiltagende modstand mod seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder - er lykkedes at fastholde formuleringer i rådskonklusionerne fra maj 2015 samt fra den Europæiske Konsensus om Udvikling fra juni i år.

Regeringen støtter varmt op om GAP II og dermed også implementeringen af denne.

EKN/UPF, den 5. december 2017